

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 391

van **JOHAN DANEN**

datum: 28 februari 2024

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Drempelwaarden dioxines en polychloorbifenyyl (pcb's) - Stand van zaken

Uit een reportage van de RTBF bleek dat er in de buurt van bedrijven die oude metalen en huishoudtoestellen recycleren, hoge pcb-waarden werden opgemeten die ver boven de 'geldende' normen zaten. Het gevaarlijke pcb 126 zou op één plek zelfs 600 keer de drempelwaarde voor depositie overschrijden. Als gevolg daarvan werd de Waalse minister voor Leefmilieu, Céline Tellier, geïnterviewd omdat zij in 2021 met een ministerieel besluit de normen voor 'diverse uitstoot' had omgezet van limietwaarden naar streefwaarden. Die omzetting werd door sommigen geïnterpreteerd als een versoepeling, maar de minister gaf aan dat dat op vraag van de administratie is gebeurd omdat het te moeilijk zou zijn om het onderscheid te maken tussen verschillende bronnen van het vervuilde stof.

De limietwaarden die in het Waalse Gewest van toepassing waren, konden enkel normen zijn die door het Gewest zelf waren bepaald. Er zijn immers geen Europese of internationale normen voor dioxine- en pcb-depositie. Het Europees Wetenschappelijk Comité voor menselijke voeding heeft in 2001 een advies uitgebracht over hoeveel dioxines en dioxineachtige pcb's men wekelijks maximaal mag innemen. Dat bedraagt 14 pg TEQ/kg lichaamsgewicht per week. Die dosis ligt binnen de toelaatbare dosis die de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voorstelt (1 tot 4 pg TEQ/kg.dag). (TEQ: Toxic Equivalent Quantity)

Sinds 2003 voert de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) samen met de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving onder andere in Genk-Zuid metingen uit van dioxines en pcb's in neervallend stof (depositie). Tot april 2012 werd er vooral gefocust op het toxische pcb 126, maar nu worden de depositiewaarden uitgedrukt als de totale toxiciteit van het mengsel van 17 dioxines en 12 dioxineachtige pcb's (en dus niet enkel pcb 126) onder de vorm van toxische equivalenten. De achterliggende redenering is vermoedelijk dat als de totale hoeveelheid pcb 126 stijgt, de kans groot is dat ook de gemeten depositiewaarden stijgen.

1. Sinds 2012 meet de VMM in de buurt van schroot- en shredderbedrijven de depositiewaarden van het mengsel van 17 dioxines en 12 dioxineachtige pcb's.
 - a) Op welke locaties in Vlaanderen worden momenteel de depositiewaarden van het mengsel van 17 dioxines en 12 dioxineachtige pcb's gemeten?
 - b) Worden de depositiewaarden van het toxische pcb 126 ook nog steeds apart gemeten? Zo ja, wat zijn dan de evoluties van de depositiewaarden op de verschillende meetlocaties in Vlaanderen?

- c) Werd in de periode 2019-2023 de VMM-drempelwaarde voor pcb 126 in woonzones overschreden? Zo ja, hoe vaak werd die drempelwaarde overschreden en op welke locaties?
2. In 2018 verlaagde het Europese Voedselagentschap de maximale wekelijkse inname naar 2 pg TEQWGO2005/(kg lichaamsgewicht.week).
- a) Zijn de VMM-drempelwaarden al herzien en in overeenstemming gebracht met de verstrenging door het Europese Voedselagentschap?
 - b) Wat betekent die verstrenging voor het aantal overschrijdingen op de verschillende meetplaatsen in Vlaanderen? Op hoeveel plaatsen (en hoe vaak) zou de drempelwaarde overschreden zijn in 2022 als de verstrengde norm werd gehanteerd?

ANTWOORD

op vraag nr. 391 van 28 februari 2024

van **JOHAN DANEN**

1. a) Tot eind 2023 mat de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) dioxines en PCB's op 16 locaties waarvan 10 in de nabijheid van shredders.

Op 17 november 2023 keurde de Vlaamse Regering het Actieplan Dioxines/PCB's goed. Een van de acties is de monitoringsverplichting voor bedrijven met een GPBV-installatie om de dioxine- en PCB-depositie in de omgeving van het bedrijf zelf te monitoren. Zo worden de bedrijven zelf verantwoordelijk gesteld voor de opvolging van hun impact op de omgeving. Dat betekent dat de verantwoordelijkheid en financiële last verschoven wordt van de VMM en Afdeling Handhaving van het Departement Omgeving naar de bedrijven die verantwoordelijk zijn voor de uitstoot. De VMM zal er wel op toezien dat de kwaliteit van de aangeleverde data voldoende is door voorwaarden op te leggen rond de monstername, analyse en meetstrategie.

Door het Actieplan voert de VMM vanaf 2024 dus metingen uit op 6 locaties en ziet de VMM toe op de metingen van 10 locaties in de buurt van shredders met een GPBV-installatie.

- b) De VMM meet sinds 1995 de dioxinedepositie in Vlaanderen. Sinds 2002 wordt ook de depositie van de meest toxische polychloorbifenyyl-verbinding PCB126 gemeten. Vanaf 2012 wordt de volledige set van alle 12 dioxine-achtige PCB's gemeten. De analyseresultaten van de 17 dioxines en 12 PCB's zijn apart beschikbaar. Niet alle 29 verbindingen zijn even toxisch. Daarom rapporteert de VMM de som van deze 29 verbindingen, vermenigvuldigd met hun toxische equivalentiefactor. Het is immers belangrijk om het volledig toxisch potentieel te kennen en daarvoor moeten zowel dioxines als PCB's samen beoordeeld worden.

Het meetnet is vrij dynamisch. Als er herhaaldelijk lage depositiewaarden worden gemeten, dan stoppen de metingen en worden de middelen ingezet op nieuwe locaties. Op heel wat locaties zijn de dioxine/PCB-deposities in de loop van de jaren verbeterd en werden daarom de meetactiviteiten stopgezet.

Op een aantal locaties meet de VMM al meerdere jaren. Dat komt omdat er (sporadisch) nog hogere deposities gemeten worden. Zeker bij schrootbedrijven stellen we dit vast. Ook in Beerse en Wielsbeke zijn de deposities soms verhoogd. Bij de shredders is vooral het PCB-aandeel hoog, in de buurt van andere bedrijven is het dioxine-aandeel meestal hoger.

- c) De VMM toetst de resultaten in woonzones aan 2 drempelwaarden: een maandgemiddelde en een jaargemiddelde drempelwaarde die gelden voor de som van dioxines en PCB's. Er bestaan geen drempelwaarden voor PCB126 afzonderlijk. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de overschrijding van deze drempelwaarden voor de som van 17 dioxines en 12 dioxine-achtige PCB's in 2019-2023.

De meest recente meetresultaten kunnen geraadpleegd worden op de website van de VMM (<https://www.vmm.be/lucht/meer-polluenten/dioxines-en-pcbs-in-depositie>).

	Aantal meetplaatsen in woonzones	Aantal stalen maandgemiddelde drempelwaarde boven	Overschrijding jaargemiddelde drempelwaarde
2019	6	Beerse: 1/6 Menen: 3/7 Willebroek: 3/6 Zelzate: 1/4	Beerse Menen Willebroek Zelzate Oostrozebeke
2020	6	Menen: 1/5 Willebroek: 4/6	Beerse Menen Willebroek Oostrozebeke
2021	6	Genk: 1/6 Willebroek: 2/6	Beerse Genk Willebroek
2022	6	Beerse: 1/6 Willebroek: 4/6	Beerse Willebroek
2023	6	Beerse: 1/6 Willebroek: 3/6	Beerse Willebroek

2. a) De VMM heeft een studie besteld om de drempelwaarden te herzien, rekening houdende met alle nieuwe beschikbare wetenschappelijke informatie, waaronder bijvoorbeeld de verlaagde wekelijkse innamedosis die EFSA definieerde. Het resultaat van die studie wordt in de loop van de komende maanden verwacht. Vervolgens moet de haalbaarheid van de studieresultaten bekeken worden vooraleer nieuwe drempelwaarden vastgelegd kunnen worden en opgenomen kunnen worden in de wetgeving. Nieuw is dat er drempelwaarden voor verschillende typegebieden berekend zullen worden, waaronder ook voor industriegebieden.
- b) De VMM zal het effect van de nieuwe drempelwaarden nagaan voor Vlaanderen op de depositieresultaten van kalenderjaar 2024 door de resultaten zowel te toetsen aan de nieuwe drempelwaarden (uitgedrukt in WGO2005-TEF's) als de oude (uitgedrukt in WGO1998-TEF's).